

Iedere aangifte staat op zichzelf ... of toch niet?

De Douane controleert aangiften meestal achteraf. Wanneer bij zo'n controle onregelmatigheden blijken, kan de Douane alsnog navorderen. Dat kan zij niet indien het vertrouwensbeginsel van toepassing is. Dat geldt bijvoorbeeld wanneer de Douane eerder een aangifte al heeft gecontroleerd en niet heeft geconcludeerd dat bijvoorbeeld de indeling onjuist is. Echter, de bescherming van het vertrouwensbeginsel gold dan alleen voor die betreffende aangifte, ook al zijn vele aangiften gedaan en enkele gecontroleerd. Elke aangifte staat immers op zichzelf, aldus de rechtscollèges. De Hoge Raad heeft nu met deze leer gebroken.

Heersende (oude) leer: elke aangifte staat op zichzelf

Het komt vaak voor dat een importeur meerdere aangiften verdeeld over een jaar indient en slechts zelden wordt gecontroleerd. Dat is overigens ook niet vreemd, want als de Douane één of twee keer een zending heeft gecontroleerd, en oordeelt dat de aangifte juist is, is er weinig reden om ook alle andere aangiften te controleren. Wanneer later blijkt dat de aangiften toch onjuist zijn, bijvoorbeeld een onjuiste indeling, douanewaarde of oorsprong, dan zal de inspecteur alsnog een navordering opmaken voor alle niet-gecontroleerde aangiften. Dit terwijl de importeur er waarschijnlijk op vertrouwde dat die aangiften juist waren; het product of de aangifte was immers gecontroleerd en de Douane had de aangifte conform afgedaan.

De Rechtbank Haarlem en de Douanekamer van het Gerechtshof Amsterdam gaven de belanghebbende in zo'n gevallen altijd ongelijk. Zo stelden zij vaak: "Iedere aangifte vormt een zelfstandig belastbaar feit, dat op zijn eigen waarde moet worden beoordeeld." Ofwel "resultaten uit het verleden, bieden geen garantie voor de toekomst". Dat is vreemd, want de Douane heeft toch echt een oordeel over dat specifieke product of die betreffende problematiek geveld.

Hof van Justitie: arrest Hans Sommer

Reeds in 2000 heeft het Hof van Justitie geoordeeld (zaak C-15/99, "Hans Sommer GmbH") dat wanneer de Douane bij een controle van de importen in een eerder tijdvak voor

gelijksoortige transacties geen bezwaar hebben gemaakt tegen de niet-opneming van de forfaitaire kosten in de douanewaarde, en voorts blijkt dat de importeur aan alle voorwaarden heeft voldaan, de Douane moet afzien van navordering. Dit arrest is al diverse keren voor de Rechtbank en het Gerechtshof in de strijd gegooid, maar steeds zonder succes. Nu is daar dus verandering in gekomen.

Hoge Raad: navordering niet mogelijk wanneer eerder aangiften zijn gecontroleerd

Op 25 september 2009 heeft de Hoge Raad in de zaak met nr. 07/10290 namelijk een opzienbarende uitspraak gedaan. Het ging hierbij om 37 aangiften waarvan de meeste geheel niet waren geverifieerd en geen enkele aangifte 'fysiek was opgenomen'. Wel waren soortgelijke goederen eerder, dus in een eerder tijdvak dat geen onderdeel van de controle en UTB was, daadwerkelijk opgenomen; zo'n twee á drie aangiften per jaar. Ook in dit geval had de Douanekamer van het Gerechtshof Amsterdam geoordeeld dat het beroep op het vertrouwensbeginsel van artikel 220 lid 2 letter b CDW niet slaagde.

De Hoge Raad concludeert nu anders! Met verwijzing naar onder meer het arrest Hans Sommer van het Hof van Justitie, concludeert de Hoge Raad dat er wel sprake is van een actieve gedraging, nu eerder soortgelijke aangiften wel daadwerkelijk zijn opgenomen en dit niet tot correcties heeft geleid. Er kan dus, op grond van artikel 220 lid 2 letter b CDW niet worden nagevorderd.

De Douane heeft toch echt een oordeel over dat specifieke product of die betreffende problematiek geveld

Conclusie

Anders dan in het verleden moet de Douane dus wel rekening houden met haar eerdere standpunten. Ook voor niet gecontroleerde aangiften zal in de toekomst veel vaker met succes en beroep op het vertrouwensbeginsel kunnen worden gedaan.

Ook staat vast dat de Rechtbank Haarlem en de Douanekamer van het Gerechtshof Amsterdam in het verleden veelvuldig onjuist hebben geoordeeld.

Belanghebbenden die nu in hoger beroep of in cassatie procederen, kunnen uiteraard een beroep doen op dit arrest. Degenen die eerder hebben gekozen om niet door te procederen, of destijds nog geen cassatie konden indienen, kunnen onder omstandigheden een verzoek om herziening van de eerdere beslissing indienen. Het zal duidelijk zijn dat dit zeker kan lonen. Indien nodig, adviseert Customs Knowledge u hier graag bij.

Neemt u gerust contact met ons op bart.boersma@douaneadvies.nl.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaardt Customs Knowledge geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de gevolgen hiervan. Dit artikel is niet bedoeld als een specifiek advies. Zie in dit kader ook de Algemene Voorwaarden van Customs Knowledge BV.